

Nr 220.

Av herr **Luterkort**, om beredande av ökat skydd åt kroppsarbetarne inom storindustrin m. m.

Att det skydd, som med hänsyn till olycksfall och allmän hygien bör tillkomma kroppsarbetarne inom storindustrin under senare tider betydligt förbättrats är ju ostridigt.

Emellertid torde det vara lika uppenbart, att trots mångfalden av säkerhetsföreskrifter m. m. och en förbättrad tillsyn å efterlevnaden av dessa föreskrifter, förhållanden inom ett stort antal industrier giva åtskilligt övrigt att önska ifråga om de yttre förhållanden, varunder fabriksarbetarne hava att utföra sitt arbete.

Förklaringen härtill är att söka bl. a. därutinnan, att det givetvis varit och fortfarande är en ytterst vanskligh sak att inom ramen av en eller flera författningar bestämma vad som bör åtgöras för att ett rationellt arbetarskydd må anses föreligga. Av samma skäl kommer yrkesinspektionen lätt nog att bli vad man skulle kunna kalla väsentligen byråkratisk, det vill säga, inspektionens verksamhet kommer att inskränka sig till ett övervakande av att gällande föreskrifter mer eller mindre noggrant efterlevas. Vid sådant förhållande föreligger även risken för att frågan om föreskrifters tolkning på det ena eller andra sättet kan komma att utgöra hinder för ett kraftigt och formfritt ingripande från inspektionens sida i fall där dylikt ingripande kunde hava varit ur arbetarnes synpunkt sakligen ytterst starkt motiverat.

Ett direkt uttryck för att så är förhållandet torde föreligga i arbetarskyddslagen, då däri uttryckligen stadgas, att om i avseende å viss verksamhet fara för olycksfall, ohälsa eller annat missförhållande, som lagen avser att förekomma, i regel kan anses utesluten, vederbörande tillsynsorgan ej är förpliktat företaga inspektion å arbetsställe, där sådan verksamhet utövas, med mindre anmälan eller annan särskild omständighet giver trolig anledning misstänka, att bestämmelse i nämnda lag eller föreskrift, meddelad med stöd av lagen, därstädes icke tillbörligen iakttages.

En annan synpunkt, som i detta sammanhang torde böra beaktas, är att erfarenheten giver vid handen, hurusom särskilt beträffande olycksfall i arbete yrkesinspektionens slutliga ingripande ofta förekommer — efter det olycksfall eller sjukdom inträffat. Det synes vara vanligare, att i fall, där bland arbetarna själva sedan kanske mycket lång tid tillbaka konstaterats fara genom frånvaro av viss säkerhets- eller skyddsanordning, eller genom bristande eller dåliga hygieniska anordningar, möjlighet bereddes arbetarne att utan onödig byråkratisk om-

gång få sina berättigade krav å skydd för liv och hälsa tillgodosedda. Den, som t. ex. under en glödhets sommandag genomvandrat en västernorrländsk sulfatfabrik och något undersökt befintliga samt spanat efter icke befintliga anordningar till skydd för arbetarnes liv, lem och hälsa men även efter en eller annan inrättning, betingad av ett minimalt krav å "komfort" i arbetet — i en dylik fabrik finnes icke duschrumb för arbetarne — torde icke hava svårt att förstå den uppfattning, varåt här givits uttryck.

Innebörden därav är i huvudsak den, att frågan om arbetarskyddet synes böra upptagas till undersökning, icke enbart med hänsyn till redan gällande lagstiftning å området. Det synes böra fördomsfritt utredas *dels* huruvida icke åt yrkesinspektionen bör beredas större självständig auktoritet och minskat beroende av fastställda föreskrifter vid utömandet av tillsyn å yrkesfara, hygien m. m., *dels ock* huruvida icke, inom ramen av gällande arbetarskyddslagstiftning *eller på annat sätt* åtgärder böra vidtagas i syfte att åt kroppsarbetarne bereda ökat inflytande i förevarande hänseende.

På grund av vad jag anført tillåter jag mig att hemställa,

- att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan utredning, varom ovan förmäls.

Stockholm den 1 februari 1926.

S. Luterkort.